

Sundheds- og Ældreministeriet

Enhed: AELSAM
Sagsbeh.: DEPRSC
Koordineret med:
Sagsnr.: 1709144
Dok. nr.: 509849
Dato: 04-01-2018

TALEPAPIR

Det talte ord gælder

[30. januar 2018, kl. 15:00 til 16.30 i lokale 1-133 (Christiansborg)]

Samråd om håndhævelse af lovgivning på tobaksområdet

Samrådsspørgsmål AB og AC (stillet af Flemming Møller

Mortensen (S)):

Samrådsspørgsmål AB

Er regeringen tilfreds med, at det i dag i Danmark reelt er straffrit at bryde lovgivningen ved at sælge cigaretter til børn og mindreårige? Og hvilke tiltag agter regeringen i givet fald at tage for at rette op på den næsten ikke-eksisterende håndhævelse af loven?

Samrådsspørgsmål AC

Mener regeringen, at håndhævelsen af forbuddet mod salg af cigaretter til børn og mindreårige fortsat ligger bedst hos politiet, eller kunne man i højere grad forhindre, at der bliver solgt cigaretter til børn og mindreårige, hvis man enten flyttede myndighedsansvaret for håndhævelsen af loven til en anden instans, eller hvis man fra politisk hold gav politiet nye værktøjer, eksempelvis i form af muligheden for at benytte mystery shopping?

***

Tak til formanden, og tak for invitationen til samrådet om håndhævelse af lovgivningen på tobaksområdet.

Tobak er og bliver skadeligt – det er også dén selvalgte faktor, der er skyld i flest kræfttilfælde – og det er den største dræber af alle.

Hovedparten af voksenrygerne, de røg deres første cigaret, inden de fyldte 18 år. Og starter du som barn, så er risikoen for at ryge i mange år større og dermed også risikoen for at få en rygerelateret sygdom større. Så regeringens ambition på området er jo meget klar, og jeg gentager den gerne igen – børn og unge skal ikke begynde med at ryge, og vi har en ambition om en røgfri generation i 2030.

Vi har som samfund en svær opgave foran os, både ift. at ændre opfattelsen af, at rygning er cool. Vi skal have gjort det sejt at fravælge smøgerne, og det er jo sådan set også det overordnede budskab i den kampagne, som kører netop nu, og som jo er målrettet børn og unge.

Så jeg kan egentlig svare meget præcist på det første samrådsspørgsmål – NEJ – Jeg synes bestemt ikke, at det er tilfredsstillende, at detailhandlen ikke overholder gældende lovgivning ved at sælge cigaretter til børn og mindreårige.

Detailhandlen SKAL overholde loven – og de skal leve op til deres ansvar på området, så ingen børn og unge under 18 år kan købe cigaretter. Det er egentlig en grundlæggende simpel lov, og alligevel kan vi se, at der er nogen, der har svært ved at sørge for, at deres medarbejdere følger og administrerer den. Derfor hviler der også et kæmpe ansvar på detailhandlens skuldre ift. at få vendt skuden og også få vendt skuden hurtigt ift. at sikre, at der sker en overholdelse af lovgivningen.

.

For at styrke kontrolopgaven, så har regeringen besluttet, at Sikkerhedsstyrelsen fremover skal tilføres den supplerende opgave at overvåge overholdelse af salgsforbuddet, når de i forvejen er ude på tilsyn i butikkerne.

Og vi synes fra regeringens side, at det giver god mening at give Sikkerhedsstyrelsen den ekstraopgave. Fordi hvis vi kigger alene på sidste år, så var Sikkerhedsstyrelsen mere end 1300 gange på tilsyn eller kontrollerende besøg ude i detailhandlen, hvor de også kontrollerede tobak og e-cigaretter og en række andre forhold.

På deres besøg der kontrollerer Sikkerhedsstyrelsen bl.a. om tobaksvarerne på hylderne er lovlige, og om de har de rigtige sundhedsadvarsler på sig. De har også en kontrolopgave i relation til snus. Og derfor synes vi sådan set, at det ligger fint i forlængelse af den opgave, de allerede har, at de fremover også skal have øje for, om der sælges tobak til børn og unge under 18 år eller alkohol for den sags skyld. Når Sikkerhedsstyrelsen finder lovovertrædelser, så vil det blive anmeldt til politiet. Sådan er det med den eksisterende kontrol, og sådan vil det også være med kontrollen af aldersgrænserne på tobak og alkohol.

Så det her, det handler sådan set ikke bare om at skærpe kontrollen med salgsforbuddet, det handler også om at sikre, at Sikkerhedsstyrelsen, når man er der ude, også har mulighed for gennem dialog med ejer eller bestyrer af forretningen at sætte fokus på det ansvar, som detailhandlen har, og netop også arbejde med hvordan at spørge ind til, hvordan virksomhederne arbejder med, at alle medarbejdere spørger til ID, som et eksempel. Og i det hele taget hvordan man understøtter at gældende lovgivning bliver overholdt. Og på den måde kan den nye ordning forhåbentligt også skubbe ekstra på den kulturændring, som der i høj grad også er behov for, hvor vi har behov for at medarbejderne og detailhandlen samlet set spørger om ID, ligeså snart man er tvivl om alderen på den person, der forsøger at tobak eller alkohol.

Sikkerhedsstyrelsen skal altså både kontrollere, og så kan de så også anspore detailhandlen yderligere til at leve op til deres ansvar og til at understøtte oplysningsmæssigt, at de sikrer, at deres medarbejdere ved, hvad loven er, og at de også overholder loven.

Men jeg tror også, at man er nødt til at sige, at den målsætning vi har om en røgfri generation af børn og unge i 2030, den når vi ikke kun gennem en skærpelse af kontrollen.

Den når vi ved, at mange aktører arbejder sammen og trækker i samme retning.

Vi har både brug for lokale indsatser i kommunerne.

Vi har brug for at forældre, skoleledere, de unge selv tager et ansvar. Og jo også er med til at bære kulturændring igennem, hvor man gør op med, at røg er noget, der er cool.

Det gælder jo alt fra ansvaret hos bestyrelsen på erhvervsskolen ift. om man sælger tobak i kantinen, til spørgsmålet omkring hvilken røgpolitik har man på offentlige arbejdspladser, og at forældrene jo også tager en snak med deres børn om, at rygning er grundlæggende sundhedsskadeligt.

Børn til forældre, der ryger, altså hvor forældrene selv ryger ved vi også er i større risikozone for selv at blive rygere. Derfor skal vi selvfølgelig også både have et fokus på de grupper, der kan være mere udsatte, og vi skal også sørge for at hjælpe de voksne, der ønsker at stoppe med at ryge. Det gør vi både med rygestopkurser i kommunerne og rygestoptilbud, og det gør vi også med støtte til rygestopmedicin til de grupper, hvor vi kan se, at økonomi spiller en særlig rolle og kan være en hæmsko ift. at stoppe.

Og så har vi iværksat en kampagne, som bl.a. skal påvirke kulturen blandt de unge, og være med til at ændre opfattelsen af rygning. Det er en kampagne som er tilrettelagt anderledes, end hvordan Sundhedsstyrelsen plejer at arbejde, og som gerne skulle være i øjenhøjde med de unge. På deres medier – og dermed også sikre, at vi forhåbentligt får de unge til også selv at involvere sig i sagen og sige nej til tobak.

Jeg ser frem til, at vi får de første evalueringer af kampagnen, og også gøre status på det partnerskab med detailhandlen, som regeringen har lavet, fordi det også er vigtigt, at alle aktører tager medansvar ift. at sikre en røgfri generation i 2030. Og et af de initiativer er jo så, at Sikkerhedsstyrelsen nu skal i gang med den ny-tilførte opgave på området.

Tak for ordet.